

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/527/2015
Identifikačné číslo spisu:	3812217974
Dátum vydania rozhodnutia:	28.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3812217974.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, v mene ktorej koná ako konateľ advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, o náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 9C/41/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniam Krajského súdu v Trenčíne z 25. februára 2015 sp. zn. 17Co/401/2014 a sp. zn. 17Co/403/2014, takto

rozhodol:

Návrh na prerušenie dovolacieho konania zamietla.

Dovolania o d m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne uznesením pod sp. zn. 17Co/401/2014 potvrdil uznesenie Okresného súdu Prievidza (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvého stupňa“) z 22. januára 2013 č. k. 9C/41/2012-19, ktorým bola uložená žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 66 eur, za vznesenú námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. V odôvodnení sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že z hľadiska obsahového išlo v podanej žalobe aj o námietku zaujatosti vznesenú proti sudcovi Okresného súdu v Prievidzi; za správny označil tiež následný postup súdu prvého stupňa pri vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním, v ktorom žiadala zrušiť rozhodnutia prvostupňového a odvolacieho súdu. Dovolanie odôvodnila tým, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a že vo veci rozhodoval vylúčený sudca, resp. bol súd nesprávne obsadený.

Zároveň navrhla, aby konajúci súd prerušil konanie a predložil návrh na vyslovenie nesúlady položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Ústavnému súdu Slovenskej republiky. Návrh na prerušenie konania odôvodnila tým, že poplatok za námietku zaujatosti má povahu poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces, vrátane práva na nestranný súd.

Odvolací súd ďalej na odvolanie žalobkyne uznesením pod sp. zn. 17Co/403/2014 potvrdil uznesenie prvostupňového súdu z 10. februára 2014 č. k. 9C/41/2012-80, ktorým bola žalobkyni uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok 2 440 eur za odvolania podané proti prvostupňovému rozsudku. Potvrdenie uznesenia súdu prvého stupňa odôvodnil jeho vecnou správnosťou a zároveň jasnosťou a zrozumiteľnosťou.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Napadnuté rozhodnutie označila za prekvapivé a priečiace sa zákonu. Súdny jej vyrubili súdny poplatok, ktorý jej nemal byť vyrubený a tým jej odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“). Žiadala preto napadnuté rozhodnutie a rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť.

Žalovaná sa k dovolaniam písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) skúmal najskôr dôvodnosť procesného návrhu žalobkyne na prerušenie konania a dospel k záveru, že v predmetnej veci nie je daný dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O. s. p.“). v spojení s ustanovením § 243c O. s. p.

Podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. súd konanie preruší ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v prvom rade poukazuje na legálny výklad zákonodarcu, podľa ktorého k opätovnému zavedeniu poplatku za vznesenie námietky zaujatosti uskutočnenému zákonom č. 621/2005 Z. z. došlo v snahe zabrániť zneužívaniu tohto inštitútu. Poplatok za vznesenie námietky zaujatosti má mať povahu kaucie, teda poplatníkovi sa vráti, ak námietku zaujatosti podal odôvodnene (za tým účelom došlo predmetným zákonom aj k novelizácii § 11 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov). Účelom zavedenia poplatku za vznesenie námietky zaujatosti tak bolo zamedzenie zbytočnému predlžovaniu súdneho konania predkladaním neodôvodnených námietok zaujatosti.

K žalobkyňou tvrdenému rozporu položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky najvyšší súd poznamenáva, že Ústavný súd Slovenskej republiky sa obdobnou otázkou opakovane zaoberal a dospel k záveru, že uloženie poplatkovej povinnosti v občianskoprávných veciach nemožno samo osebe považovať za rozporné s právom na prístup k súdu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (porovnaj I. ÚS 176/03, I. ÚS 45/09, I. ÚS 464/2010). Aby však konkrétna poplatková povinnosť obstála ako prípustný zásah do základného práva na súdnu ochranu, musí nielen sledovať legitímny cieľ, ale tiež rešpektovať ústavou predpokladané medze vyplývajúce z princípu proporcionality. Konkrétne opatrenie obmedzujúce právo jednotlivca na prístup k súdu musí byť primerané svojmu účelu a nesmie jednotlivcovi zužovať prístup k súdu takým spôsobom alebo v takej miere, že bude narušená samotná podstata tohto základného práva (PL. ÚS 56/07).

Právna úprava súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti je podľa najvyššieho súdu primeraná svojmu cieľu a prispieva k zachovaniu iného ústavou zaručeného práva a to práva na prerokovanie veci

v primeranej lehote. Jej zavedenie nebráni účastníkovi vyjadriť sa k otázke zaujatosti sudcu a teda nejde o opatrenie, ktoré by jednotlivcovi zužovalo prístup súdu v takej miere, že by to narušovalo samotnú podstatu základného práva vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa preto nestotožnil s názorom dovolateľky, že zavedením súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti ide o nepripustný zásah do základného práva na spravodlivý proces, vrátane práva na nestranný súd, garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jej návrh na prerušenie dovolacieho konania zamietol.

Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolania podala včas účastníčka konania zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolania treba odmietnuť.

V prípade dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu pod sp. zn. 17Co/401/2014, ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - vid' konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 6 Cdo 291/2013, 6 Cdo 417/2013, 6 Cdo 120/2014, 6 Cdo 281/2014, 6 Cdo 301/2014, 6 Cdo 304/2014, 1 Cdo 122/2014, 3 Cdo 310/2014, 4 Cdo 229/2014, 5 Cdo 311/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle § 243b ods. 7 O. s. p. už ďalšie dôvody neuvádza.

V prípade dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu pod sp. zn. 17Co/403/2014 ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - vid' konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 6 Cdo 221/2014, 6 Cdo 219/2014, 6 Cdo 236/2014, 6 Cdo 295/2014, 6 Cdo 253/2014, 6 Cdo 278/2014, 3 Cdo 428/2014, 5 Cdo 301/2014, 5 Cdo 390/2014, 5 Cdo 365/2014, 7 Cdo 398/2014, 7 Cdo 466/2014, 8 Cdo 265/2014). Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne.

V súvislosti s novelizáciou ustanovenia § 239 ods. 3 O. s. p., účinnou od 1. 1. 2015, súd len dodáva, že od uvedeného dátumu je prípustnosť dovolania proti uzneseniu o súdnych poplatkoch výslovne vylúčená aj týmto ustanovením.

V zmysle § 243b ods. 7 O. s. p. už ďalšie dôvody neuvádza.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolania žalobkyne podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako procesne neprípustné odmietol, bez toho, aby sa mohol zaoberať správnosťou právneho posúdenia veci, na ktorom spočívajú dovolaniami napadnuté rozhodnutia odvolacieho súdu.

O trovách dovolacieho konania podľa § 146 ods. 1 písm. a/ v spojení s § 243b ods. 5 vety prvej O. s. p. dovolací súd nerozhodoval. Dôvodom pre takýto postup nebolo iba to, že vo vzťahu k otázke urobenej predmetom dovolacieho konania nešlo primárne o vzťah medzi účastníkmi konania, ale o vzťah poplatníka a štátu, ale najmä to, že konanie vo veciach súdnych poplatkov je jedným z konaní, ktoré možno začať aj bez návrhu a ktoré sa vyznačujú tiež tým, že v nich právo účastníkov na náhradu trov konania nevzniká zo zákona (práve podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p.). Bezvýnimnosť pravidla spôsobuje i nemožnosť rozhodovania (ktorým môže byť len výber aspoň z dvoch možností a tu je iba jedna), v dôsledku čoho je i tzv. náhradový výrok v rozhodnutí nadbytočný.

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.